

CESTOVATEĽ

Radi by ste si priniesli zo svojich ciest krásny suvenír?

POZOR! Aby sa vaša dovolenka nestala „nočnou morou“ mali by ste vedieť, že obchod s chránenými druhmi živočíchov, rastlín a výrobkov z nich je medzinárodne kontrolovaný.

Kontrola obchodu sa uskutočňuje prostredníctvom dovozných a vývozných povolení („permitov“), ktoré vydávajú príslušné výkonné orgány v krajinách vývozu a dovozu. Skôr ako si kúpite takýto suvenír, overte si, či nepodlieha pod ochranu dohovoru CITES, inak vám bude bez predloženia príslušných povolení na colnici skonfiškovaný a môže vám byť uložená pokuta. Zároveň svojou nevedomosťou a podporou nelegálneho obchodu prispievate k vyhubeniu ohrozených druhov!

Medzi takéto ohrozené druhy patria živé zvieratá a voľne rastúce rastliny, časti ich tiel alebo výrobky z nich ako napr.:

Živé zvieratá

Mnohé živočíchy, napr. papagáje, opice, hady, korytnačky alebo chameleóny možno nájsť v rôznych obchodoch pre turistov. Radšej si dvakrát premyslite, či si domov doveziete živé zviera. Na ich dovoz potrebujete povolenia z krajiny vývozu aj dovozu. Povolenia sa vydávajú len v prípade, ak bol živočích legálne nadobudnutý.

Slonovina

Obchod so slonovinou je prísne regulovaný a legálny len z niektorých krajín vývozu. Na trhu sa stále objavujú výrobky z nej, či už sú to sošky, šperky alebo rukoväte tradičných japonských pečatidiel. Predovšetkým v Ázii a Afrike sa nenechajte nalákať na takéto suveníry – na ich dovoz potrebujete špeciálne povolenia.

Kožušiny

Obchod s kožou a produktmi väčšiny druhov mačkovitých šeliem ako napr. jaguár, leopard a tiger je bez povolení zakázaný. Nekupujte preto kožušiny, kabelky alebo kabáty vyrobené z týchto druhov.

Výrobky z morských korytnačiek

Všetky morské korytnačky sú chránené dohovorom CITES. Buďte preto opatrní pri kúpe korytnačích pancierov, celých vypreparovaných zvierat alebo náhrdelníkov, náramkov, hrebeňov, rámov na okuliare či inej bižutérie vyrobenej z pancierov morských korytnačiek. S takýmito výrobkami sa môžete stretnúť napr. na plážach juhovýchodnej Ázie.

Koraly

Koralové útesy predstavujú veľmi zraniteľný ekosystém, od ktorého závisí existencia veľkého množstva morských druhov. Väčšina koralov je však dnes ohrozená aj preto, že sú vo veľkom používané na výrobu ozdôb a šperkov. Mnohé krajiny už zakázali ich zber, predaj a vývoz z voľnej prírody.

Koža z plazov

Aj mnohé druhy plazov, napr. krokodílov, leguánov, varanov či hadov sú chránené dohovorom CITES. Pod kontrolu spadajú aj výrobky vyrobené z kože týchto plazov, napr. topánky, kabelky, opasky, peňaženky alebo remienky na hodinky.

Orchidey a kaktusy

Pod ochranu dohovoru CITES patria aj všetky voľne rastúce orchidey a kaktusy, ale aj cykasy a iné atraktívne tropické rastliny. Ak túžite po týchto rastlinách, overte si, či boli legálne nadobudnuté alebo si radšej kúpte umelo vypestované.

Tradičná čínska medicína

Výrobky tradičnej čínskej medicíny môžu obsahovať časti tiel ohrozených druhov živočíchov a rastlín – ako je napr. tiger, nosorožec, kobra, ženšien. Keďže dohovor CITES zahŕňa aj ochranu častí exemplárov, vzťahuje sa aj na výrobky, ktoré ich obsahujú.

Podľa v súčasnosti platnej legislatívy si bez povolení môžete z tretích krajín doviezť v osobnej batožine:

–**kaviár** jeseterotvarých rýb (*Acipenseriformes* spp.) v maximálnom množstve do 125 g na osobu v prepravných obaloch označených v súlade s legislatívou; –**dažd'ové palice** vyrobené z kaktusov čeľade opunciovitých (*Cactaceae* spp.) v maximálnom množstve 3 na osobu; mŕtve spracované exempláre **krokodílov** (*Crocodylia* spp.), okrem mäsa a poľovníckych trofejí, v maximálnom množstve 4 na osobu; –**ulity** krídlatca veľkého (*Strombus gigas*) v maximálnom množstve 3 na osobu;

–**morské koníky** (*Hippocampus* spp.) v maximálnom množstve 4 mŕtve exempláre na osobu;

–**lastúry** druhov čeľade *Tridacnidae* spp. v maximálnom množstve 3 exempláre na osobu s celkovou hmotnosťou nepresahujúcou 3 kg, keď exemplárom môže byť jedna neporušená ulita alebo dve spárované polovice. (viac v čl. 57 [nariadenia Komisie \(ES\) č 865/2006](#))

– v prílohách [nariadenia komisie \(EÚ\) č. 1320/2014](#) sa uvádza, že si v osobnej batožine môžete priviesť napr. **úlomky koralov** menšie ako 3cm.

Odmietnutím kúpy nelegálne získaných živočíchov a rastlín alebo výrobkov z nich môžete aj vy prispieť k ich záchrane a prežitiu vo voľnej prírode!

Nezabudnite! Ak sa zaujimate o kúpu exotických suvenírov, overte si, či exempláre živočíchov alebo rastlín nie sú chránené dohovorom CITES a či nepotrebujete na ich dovoz vývozné a dovozné povolenie.

.....

CHOVATEĽ / PESTOVATEĽ

[Úvod](#) [Témy a oblasti](#) [Ochrana prírody a krajiny](#) [Obchodovanie s ohrozenými druhmi](#)

- [Žiadosť o vydanie povolenia na dovoz, vývoz, opätovný dovoz CITES \(pdf, 177 kB\)](#)
- [Náležitosti žiadosti o vydanie povolenia na dovoz exemplárov CITES \(pdf, 210 kB\)](#)
- [Náležitosti žiadosti o vydanie povolenia na vývoz/opätovný vývoz exemplárov CITES \(pdf, 214 kB\)](#)
- [Žiadosti o udelenie výnimky zo zákazu komerčných činností/súhlasu na premiestnenie \(pdf, 218 kB \)](#)
- [Náležitosti žiadosti o udelenie výnimky zo zákazu komerčných činností pre exempláre CITES \(pdf, 215 kB\)](#)
- [Náležitosti žiadosti o udelenie súhlasu na premiestnenie živých exemplárov CITES \(pdf, 212 kB\)](#)
- [Zákaz vývozu/dovozu exemplárov úhora európskeho \(Anguilla anguilla\) do/z EÚ \(pdf, 77 kB\)](#)
- [Zmena pri dovoze poľovníckych trofejí exemplárov druhov z prílohy B – od 5.2.2015 \(pdf, 183 kB\)](#)
- [Druhá karta exemplára živočícha \(pdf, 594 kB\)](#)
- [Evidenčný zoznam exemplárov rastlín \(pdf, 1,4 MB\)](#)
- [Pokyny na vyplnenie druhej karty exemplára živočícha \(pdf, 1 MB\)](#)
- [Tu](#) nájdete všetky potrebné informácie, ktoré sa týkajú CITES
- [Ohrozený druh - vhodný suvenír do zahraničia?](#) Prv, než odídete do zahraničia... Viac ako 30 000 druhov živočíchov a rastlín je chránených dohovorom CITES
- [MŽP pozastavilo ďalší vývoz nespracovanej slonoviny](#)
- [Slovensko pozastavilo dovoz rohov nosorožcov ako poľovníckej trofeje z Južnej Afriky](#)

Súvisiace právne predpisy

- [Zákon č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov](#)
- [Vyhláška č. 110/2005 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov](#)

Právne predpisy ES a EÚ

- [Nariadenie Rady \(ES\) č. 338/97 z 9. decembra 1996 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi \(pdf, 2,02 MB\)](#)

- [Nariadenie Komisie \(ES\) č. 865/2006 zo 4. mája 2006, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá týkajúce sa vykonávania nariadenia Rady \(ES\) č. 338/97 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi](#) (pdf, 1,08 MB)
- [Vykonávacie nariadenie Komisie \(EÚ\) č. 792/2012 z 23. augusta 2012, ktorým sa stanovujú pravidlá vzoru povolení, potvrdení a iných dokladov stanovených v nariadení Rady \(ES\) č. 338/97 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Komisie \(ES\) č. 865/2006](#) (pdf, 5,37 MB)
- [Nariadenie Komisie \(EÚ\) č. 1320/2014 ktorým sa mení nariadenie Rady \(ES\) č. 338/97 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi](#) (pdf, 796 kB)
- [Vykonávacie nariadenie \(EÚ\) č. 2015/736 zo 7. mája 2015, ktorým sa zakazuje dovoz exemplárov určitých druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín do Únie](#) (pdf, 486 kB)